

دانشکده ادبیات و علوم انسانی ، گروه جغرافیا

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

عنوان :

" تاثیر عوامل ادراکی رعایت مرز و قلمرو در رفتارهای گردشگران نواحی گردشگری "

ناحیه تاریخی ماسوله

استاد راهنما :

دکتر محمد سلیمانی مقدم

استاد مشاور :

دکتر علیرضا استعلاجی

پژوهشگر :

مهین نصیری پور ماسوله

تابستان ۱۳۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقديم به :

خواهر محترمم به خاطر مساعدت هاي بي شائبه اي كه
در تمام دوران تحصيلم براي من انجام دادند نهايت تشكر و
قدرداني را دارم.

تشکر و قدردانی

سپاس و ستایش خالق هستی را سزااست که به لطف و یاری او ، اکنون که مراحل نگارش و تدوین پایان نامه به اتمام رسیده است لازم می دانم مراتب امتنان و قدردانی خویش را تقدیم سرورانی نمایم که ارائه اثر حاضر مرهون مساعدتهای بی شائبه آنان می باشد.

از استاد گرانقدر جناب آقای دکتر سلمانی مقدم که زحمت راهنمایی این پایان نامه را بر عهده داشته و در این راه با صبر و حوصله اینجانب را راهنمایی نمودند کمال تشکر و سپاسگذاری را دارم. از استاد بزرگوار جناب آقای دکتر استعلاجی که زحمت مشاوره پایان نامه را بر عهده داشتند و با نظرات سازنده خویش، باعث غنی شدن هر چه بیشتر پژوهش حاضر گردیدند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

از استاد محترم سرکار خانم دکتر شهره تاج که زحمت داوری پایان نامه را به عهده داشته اند نیز سپاسگزارم .

همچنین مراتب تشکر و قدردانی خود را نسبت به اساتید محترم دوران تحصیل، بویژه سرکار خانم دکتر هماصالحی ، سرکار خانم دکتر ارزجانی و سرکار خانم دکتر اسدیان که با بزرگواریهای خویش همیشه مرا مورد لطف قرار داده اند، ابراز می دارم.

و بالاخره از جناب آقای دکتر بایزید مردوخی که در این دوره همواره از راهنماییهای باارزش ایشان بهره مند بودم کمال تشکر و سپاس را دارم .

از مساعدت و همکاري دوستان عزيز، آقايمان رضا ويسی، یونس پور نصیری شوراي شهر ماسوله و خانم دلبري مسئول خانه بهداشت شهر ماسوله که آخرين اطلاعات مربوط به شهر ماسوله را در اختيار اينجانب قرار دادند نیز صميمانه سپاسگذاري مي نمايم.

مهين نصيري پور ماسوله

تابستان ۱۳۹۱

تأثير عوامل ادراكي رعايت مرز و قلمرو در رفتارهاي گردشگران در نواحی گردشگری
(مطالعه موردی ناحیه تاریخی ماسوله)

بسمه تعالی

در تاریخ ۹۱/۶/۲۸

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم مهین نصیری پور ماسوله از پایان
نامه خود دفاع نموده و با نمره ۸۸ بحروف هیجده و با درجه عالی مورد
تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

فصل اول :

کلیات تحقیق

.....	مقدمه
.....	۱
.....	۱-۱- بیان مسئله
.....
.....	۲
.....	۲-۱- اهمیت موضوع تحقیق
.....
.....	۵
.....	۳-۱- هدفهای تحقیق
.....
.....	۶
.....	۱-۳-۱- هدفهای کلی
.....
.....	۶
.....	۲-۳-۱- اهداف جزئی
.....
.....	۷
.....	۴-۱- متغیر
.....	ها
.....	۷

۵-۱- پرسش های اصلی

۷

۶-۱- فرضیه های تحقیق

۸

۷-۱- پیشینه تحقیق

۸

۸-۱- قلمرو های تحقیق

۱-۸-۱- قلمرو موضوعی

۱۸

۱-۸-۲- قلمرو

مکانی

۱۸

۱-۸-۳- قلمرو

زمانی

۱۸

۹-۱- روش تحقیق

۱۹

۱-۱۰- جامعه

آماري

۱۹

۱-۱۱- روش نمونه

گیری

۱۹

۱-۱۲- تعیین روایی و پایایی پرسشنامه

۱-۱۲-۱- پایایی

..... ۲۱

۱-۱۲-۲- روایی

..... ۲۱

۱-۱۳- شیوه گردآوری

اطلاعات.....

..... ۲۲

۱-۱۴- ابزارهای گردآوری اطلاعات

..... ۲۲

۱-۱۵- شیوه های تجزیه و تحلیل یافته ها

..... ۲۲

۱-۱۶- محدودیتهای

تحقیق.....

..... ۲۲

فصل دوم :

چهارچوب نظری پژوهش (ادبیات تحقیق)

۱-۲- مفاهیم و اصطلاحات

۱-۱-۲- تعاریف و مفاهیم

..... ۲۴

۲-۲- مدلها ، نظریات و مباحث تئوریک

۱-۲-۲- مدلهای رفتاری :

۱-۱-۲-۲- مدل گردشگری (مدل

باتلر)..... ۲۷

۲-۱-۲-۲- مدل گردشگری (مدل)

۳۴ لیپر)

۲-۱-۲-۳- مدل گردشگری (مدل میوسک)

۳۴

۲-۱-۲-۴- مدل ادراک محیطی مردم و الگوی فضایی - رفتاری

۳۵ آنان

شکل : مدل ادراک محیطی مردم و الگوی فضایی - رفتاری

۳۵

۲-۱-۲-۵- مدل گردشگری ماتیسون و وال

۳۶

شکل : مدل رفتار خریدار ماتیسون و وال

۳۶

۲-۲-۲- نظریات و مباحث تئوریک

مقدمه

۳۷

ادراک محیطی و رفتار در قلمرو جغرافیای انسانی

۳۸

مدل صافی از جهان واقعی و جهان ادراکی : اموس راپو

۳۹ پورت

۲-۲-۱- فرآیند

احساس

۴۲

۲-۲-۲- فرآیند ادراک

۴۴

مدل بعد فرهنگی احساس و ادراک انسانی از : دی ژان

۴۷

	۱-۲-۲-۲-۲-۲ عوامل تاثیر گذار بر ادراک
۵۲
	۲-۲-۲-۲-۲ خطای ادراکی
۵۴
	۳-۲-۲-۲-۲ انواع خطای
۵۴ ادراکی
	۳-۲-۲-۲ فرآیند شناخت و تشکیل تصاویر
۵۵ ذهنی
	شکل (۱-۲) مدل رابطه ادراک محیطی و
۵۷ رفتار
	۱-۳-۲-۲-۲ عوامل موثر در شکل گیری نقشه های
	شناختی..... ۵۸
	شکل (۲-۲) شکلواره ادراکی از نقشه شناختی : از
	راجردا ونز..... ۵۹
	۲-۳-۲-۲-۲ عامل جنسیت و تشکیل نقشه های
	ذهنی..... ۶۰
	۴-۲-۲-۲ تاثیر روابط متقابل انسان و محیط
۶۱
	مدل محیط رفتاری یک تصمیم گیرنده : از ویلیام کرک
 ۶۲
	۱-۴-۲-۲-۲ قرارگاه فیزیکی و رفتار
۶۳
	۲-۴-۲-۲-۲ الگوهای نظام اجتماعی انسان
۶۴
	۳-۴-۲-۲-۲ مکانیسم ادراک محیطی و رفتار
۶۵
	۱- رفتار انسانی و معرفت فضایی
۶۵
	۲- انسان - محیط و اندیشه اکولوژیک
۶۶
	۳- ادراک چشم انداز و تجربه
۶۶
	۴- قلمرو تطبیقی : فردی ، اجتماعی و فرهنگی
 ۶۶
	۵-۲-۲-۲ عملکرد فضایی و عناصر محیطی
۶۷
	۱- فرآیند ادراک محیطی
۶۷
	۲- تصاویر و نقشه های ذهنی
۶۷

۳- مرحله تصمیم گیری

۶۸

۴- رفتار

۶۸

۶-۲-۲-۲-۲- ادراک محیطی و الگوی فضایی رفتاری

۶۸

۷-۲-۲-۲- تجارب محیطی - ادراک

۶۹

۸-۲-۲-۲- جنس ، جنسیت و تفاوت آنها در الگوهای رفتار

۷۱

۱-۸-۲-۲-۲- افتراق جنسیت و جنس

۷۱

۲-۸-۲-۲-۲- نقش فرهنگ و جنسیت

۷۲

۳-۸-۲-۲-۲- نظریه بیولوژیک و جنسیت

۷۲

۴-۸-۲-۲-۲- نقش اجتماعی و فرهنگی زن و مرد

۷۳

۵-۸-۲-۲-۲- جغرافیای فضایی و جنسیت

۷۳

۹-۲-۲-۲- رفتار

۷۶

۱-۹-۲-۲-۲- فاصله و رفتار فضایی

۷۹

۲-۹-۲-۲-۲- الگوی انسانی در حوزه رفتار و محیط

۷۹

۱- الگوی ماشین انگار

۷۹

۲- الگوهای ادراکی - شناختی - انگیزشی انسان

۸۰

۳- الگوهای رفتاری انسان

۸۰

۴- الگوی بوم

شناختی

۸۰

۳-۹-۲-۲-۲- رفتار قلمروی

۸۱

۴-۹-۲-۲-۲- انواع قلمرو

۸۲

۸۲	۵-۹-۲-۲-۲- عوامل موثر بر رفتار
۸۳	۶-۹-۲-۲-۲- سه دورنمای پژوهشی درباره رفتار مصرف کننده الف) دیدگاه تصمیم گیری
۸۴	ب) دیدگاه تجربی
۸۴	ج) دیدگاه تاثیر رفتاری
۸۴	چ) پردازش اطلاعات
۸۴	۷-۹-۲-۲-۲- عوامل اجتماعی موثر بر رفتار
۸۶	۸-۹-۲-۲-۲- تاثیر اجتماع بر رفتار انسان
۸۷	۹-۹-۲-۲-۲- الگوی علی رفتار ، محیط و فرد
۸۷	۱۰-۹-۲-۲-۲- آموزش و رفتار
۸۹	۱۱-۹-۲-۲-۲- رفتار و تخریب زیستمحیطی
۹۰	۱۲-۹-۲-۲-۲- رفتار زیست محیطی و گردشگری
۹۱	۱۳-۹-۲-۲-۲- اهمیت حفاظت محیط زیست از نظر ادیان ۱-۱۳-۹-۲-۲-۲- تخریب محیط زیست از نظر قرآن
۹۲	۲-۱۳-۹-۲-۲-۲- حفاظت محیط زیست از نظر آیین زرتشت
۹۳	۳-۱۳-۹-۲-۲-۲- دین مسیحیت و محیط زیست
۹۳	۴-۱۳-۹-۲-۲-۲- حفظ محیط زیست از نظر دین یهود
۹۴	۱۰-۲-۲-۲-۲- بحث روانشناسی در محیط زیست
۹۷	فصل سوم : ویژگی های جغرافیایی محدوده مورد مطالعه : ۱-۳- موقعیت محدوده مطالعاتی
	۱-۱-۳- موقعیت ریاضی

۲-۱-۳- موقعیت نسبی

.....
۹۸

۳-۱-۳- موقعیت سیاسی

.....
۹۸

۲-۳- ویژگیهای طبیعی

۱-۲-۳- زمین شناسی

.....
۹۹

۲-۲-۳- توپوگرافی و ژئومورفولوژی

.....
۱۰۲

۳-۲-۳- ویژگیهای

.....
اقليمی

.....
۱۰۶

۴-۲-۳- منابع

.....
آب

.....
۱۰۹

.....
۵-۲-۳-

.....
خاک

.....
۱۱۱

۶-۲-۳- پوشش

.....
گیاهی

.....
۱۱۱

۷-۲-۳- حیات جانوری

.....
۱۱۳

۳-۳- ویژگیهای جغرافیای انسانی

۱-۳-۳- ویژگیهای تاریخی

.....
۱۱۳

۲-۳-۳- وجه تسمیه و پیشینه تاریخی

.....
۱۱۵

۴-۳- ویژگیهای اجتماعی

.....
۱۱۶

.....
۱-۴-۳- جمعیت

.....
۱۱۶

	۳-۴-۲- آموزش
.....	۱۱۸.....
	۳-۴-۳- آداب و رسوم
.....	۱۱۹.....
	۳-۴-۴- زبان
.....	۱۱۹.....
	۳-۴-۵- مهاجرت
.....	۱۲۰.....
	۳-۵-۵- ویژگیهای اقتصادی
.....	۱۲۰.....
	۳-۵-۱- صنعت
.....	۱۲۰.....
	۳-۵-۲- کشاورزی
.....	۱۲۱.....
	۳-۵-۳- خدمات
.....	۱۲۱.....
	۳-۵-۳- راههای ارتباطی
۱۲۴.....	۳-۶-۶- ویژگیهای کالبدی (سازمان فضایی - شبکه ارتباطی - عناصر کالبد)
	۳-۶-۱- ویژگیهای سکونتگاهی
.....	۱۲۵.....
	۳-۶-۲- ویژگیهای معماری
۱۲۵.....	۳-۶-۳- ویژگیهای هنرهای مرتبط
۱۲۶.....	۳-۷-۷- کهنه ماسوله
.....	۱۲۸.....
	۳-۷-۱- صنعت در کهنه ماسوله
۱۲۸.....	۳-۷-۲- معماری در کهنه ماسوله
۱۲۹.....	۳-۷-۳- قدمت کهنه ماسوله
۱۲۹.....	

فصل چهارم :
تجزیه و تحلیل پژوهش
۱-۴-

مقدمه.....

۱۳۰.....

۲-۴- معرفی جامعه

آماري.....

۱۳۰.....

۳-۴- اطلاعات

توصيفي.....

۱۳۱.....

۱-۳-۴- بررسی نتایج ویژگیهای فردی گردشگران

۱۳۱.....

۲-۳-۴- بررسی یافته های

پرسشنامه..... ۱۳۶

شکل (۲-۴) نتایج اولویت شاخص های مورد بررسی و موثر ادراک رفتاری.....

۱۴۴

۳-۳-۴- تاثیر میزان تحصیلات بر عوامل ادراکی

۱۴۶.....

۴-۳-۴- تاثیر میزان درآمد گردشگران بر عوامل ادراکی

۱۴۸.....

۵-۳-۴- بررسی تاثیر میزان سن گردشگران بر عوامل ادراکی

۱۵۱.....

۴-۴- نتایج استنباطی

۱۵۳.....

۱-۴-۴- نتایج آزمون T تک نمونه

ای..... ۱۵۳

۲-۴-۴- آزمون نا پارامتری فرید من

..... ۱۵۹

فصل پنجم

نتیجه گیری و پیشنهادات

۱-۵- نتیجه گیری

۱۶۰.....

مدل شماره (۱) مدل حاصل از یافته های پژوهشگر طی تحقیق حاضر

۱۶۵.....

۱-۱-۵- مسائل اساسی استان گیلان

..... ۱۶۶

۲-۱-۵- عمده ترین تنگناها و محدودیت های توسعه استان

..... ۱۶۷

.....	۱۶۷	۳-۱-۵- اصلی ترین قابلیت های توسعه گیلان
.....	۱۶۸	۴-۱-۵- راهبردهای بلند مدت توسعه گردشگری استان
.....	۱۶۹	۵-۱-۵- اهداف بلند مدت استان گیلان
.....	۱۷۰	۶-۱-۵- سیاست های بلند مدت اجرایی
.....		۲-۵- پیشنهادات
.....	۱۷۱	۱-۲-۵- حفاظت محیط زیست
.....	۱۷۱	۲-۲-۵- اصلاح ساختار و تجمیع روستاهای همجوار
.....	۱۷۲	۳-۲-۵- توسعه روستایی
.....	۱۷۲	۱۷۳
.....	۱۷۳-۱۷۴	۴-۲-۵- شناخت قابلیت های توسعه ای ناحیه ماسوله
.....	۱۷۴	۵-۲-۵- قابلیت ها و محدودیت های گردشگری
.....		۶-۲-۵- توسعه زیر بناها
.....		۱۷۴-۱۷۶
.....		۷-۲-۵- ارتقاء آگاهی و شناخت الزامات گردشگری مطلوب
.....		۱۷۶-۱۷۷
.....		۸-۲-۵- راهکارهای اجرایی
.....		۱۷۷-۱۷۸

ضمایم :

.....	۷۴	۱- جدول (۱-۲) میزان ادراک کل جامعه آزمودنی در مورد هر محرک
.....	۷۵	۲- جدول (۲-۲) میزان ادراک انجام شده توسط گروههای آزمودنی

- ۳- جدول (۲-۳) مقایسه سطح ادراک انجام شده توسط گروه‌های آزمودنی
..... ۷۶
- ۴- جدول (۱-۳) : موقعیت و مشخصات جغرافیایی ، اجتماعی و گردشگری ناحیه مورد مطالعه
(شهر ماسوله).....
.....
..... ۹۸
- ۵- جدول (۲-۳) وضعیت دمای هوای ناحیه ماسوله
..... ۱۰۶
- ۶- جدول (۳-۳) وضعیت رطوبت نسبی ناحیه ماسوله
..... ۱۰۷
- ۷- جدول (۴-۳) وضعیت جوی ناحیه ماسوله
..... ۱۰۷
- ۸- جدول (۵-۳) جمعیت محدوده مورد مطالعه - سال ۱۳۹۱
..... ۱۱۷
- ۹- جدول (۶-۳) تعداد و پراکنش جمعیت و بعد خانوار ناحیه ماسوله - سال
..... ۱۳۹۱ ۱۱۷
- ۱۰- جدول (۷-۳) مختصات جمعیتی ناحیه ماسوله طی سالهای دهه ۱۳۶۵-۱۳۷۵ و
..... ۱۳۸۵ ۱۱۸
- ۱۱- جدول (۸-۳) وضعیت خدماي ناحیه ماسوله ۱۳۹۱
..... ۱۲۳
- ۱۲- جدول (۱-۴) بررسی ویژگیهای فردی گردشگران ماسوله - ۱۳۹۱.....
..... ۱۳۲-۱۳۳
- ۱۳- جدول (۲-۴) محل سکونت گردشگران ماسوله بر اساس
اولویت..... ۱۳۶
- ۱۴- جدول (۳-۴) بررسی فراوانی نظری شاخص نگرش گردشگران سفر به ناحیه
ماسوله..... ۱۳۷
- ۱۵- جدول (۴-۴) بررسی فراوانی نظری شاخص باورهای گردشگران سفر به ناحیه ماسوله
..... ۱۳۹

۱۶- جدول (۴-۵) بررسی فراوانی نظری شاخص احساس مسئولیت گردشگران سفر به ماسوله...
۱۴۰

۱۷- جدول (۴-۶) بررسی فراوانی نظری شاخص ضوابط اخلاقی گردشگران سفر به ناحیه
ماسوله. ۱۴۲

۱۸- جدول (۴-۷) بررسی فراوانی نظری شاخص آموزش گردشگران سفر به ناحیه
ماسوله..... ۱۴۳

۱۹- جدول (۴-۸) درصد بررسی ادراکی گردشگران با شاخص های مورد نظر (نگرش، باورها،
احساس مسئولیت، ضوابط اخلاقی و آموزش....) در یک نگاه - ۱۳۹۱
..... ۱۴۴

۲۰- جدول (۴-۹) نتایج حاصل از آزمون پرسش اول
..... ۱۵۳

۲۱- جدول (۴-۱۰) نتایج حاصل از آزمون پرسش دوم
..... ۱۵۴

۲۲- جدول (۴-۱۱) نتایج حاصل از آزمون پرسش سوم
..... ۱۵۵

۲۳- جدول (۴-۱۲) نتایج حاصل از آزمون پرسش چهارم
..... ۱۵۶

۲۴- جدول (۴-۱۳) نتایج حاصل از آزمون پرسش پنجم
..... ۱۵۷

۲۵- جدول (۴-۱۴) درصد محاسبه آزمون Tتک نمونه ای گردشگران ناحیه ماسوله در یک نگاه -
۱۳۹۱
.....

..... ۱۵۸

۲۶- جدول (۴-۱۵) نتایج حاصل از آزمون فریدمن
..... ۱۵۹

۲۷- نقشه (۳-۱) : شمای منطقه مورد مطالعه
..... ۹۷